

К. О. Каряжа

здоб. III курсу економіко-правового факультету

ОНУ імені І. І. Мечникова

Науковий керівник: к.ю.н., доц. М. О. Саракуца

ОТРИМАННЯ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА В ЄС: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Із початком повномасштабного вторгнення на території України питання отримання статусу кандидата і набуття членства в ЄС у найближчий час значно загострилося, порівняно з подіями 2014 року. Процес європейської інтеграції на сьогоднішній день є найбільш важливим аспектом зовнішньої політики нашої держави. Не дивлячись на те, що реформування чинного національного законодавства відповідно до стандартів ЄС відбувається не завжди своєчасно через різного роду обставини, можна впевнено сказати, що визначений з моменту проголошення незалежності України європейський вектор є незмінним. Актуальність даної роботи полягає в тому, що отримання Україною статусу країни-члена ЄС сприятиме покращенню правового захисту і рівня життя громадян, зміцнить економічні відносини з західними партнерами і найголовніше - офіційно закріпить об'єднання зусиль ЄС та України у боротьбі з російською експансією.

Завдяки ухваленню Європейською Радою рішення від 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС, що стало рушійним кроком на шляху до комплексної трансформації всіх сфер діяльності в країні. Однак здобуття зазначеного статусу передбачає складну довготривалу роботу в подальшому

над адаптацією законодавства відповідно до вимог, висунутих до держав-кандидатів.

Так В. І. Дудкевич виділяє п'ять груп вимог, за повного виконання яких країни наділяються безпосередньою можливістю членства, серед них: географічні критерії (країна-кандидат має знаходитися на Європейському континенті), економічні критерії (ефективне функціонування ринкової економіки на національному рівні), політичні критерії (демократична організація влади, децентралізація, дієвість громадянського суспільства тощо), інституційний критерій (імплементация *acquis communautaire* – «спільного доробку ЄС») та «незалежний критерій» (спроможність ЄС абсорбувати нових членів) [1]. Дана класифікація була розроблена з урахуванням основних документів ЄС як Римський договір 1957 р., Маастрихський договір 1992 р., Копенгагенська Декларація Європейської Ради 1993 р., рішення Мадридського саміту Європейської Ради 1995. На моменті сьогодні ми можемо дійти висновку, що нашою державою цілком втілений в життя лише географічний критерій. Це свідчить про необхідність розробки і розвитку законодавства та запровадження механізмів для ефективного функціонування необхідних інститутів відповідно до вимог нормативів ЄС.

Відомо, що з моменту підписання Угоди про асоціацію України з ЄС до 17 червня 2022 року Україна імплементувала приблизно 70% правил, стандартів та норм Європейського Союзу [2]. Проте незважаючи на даний позитивний показник існує конкретний перелік вимог від Єврокомісії, які необхідно виконати для того, щоб набути офіційного членства у ЄС, а саме:

- 1) реформування процедури добору суддів Конституційного суду України з урахуванням рекомендації Венеціанської комісії;
- 2) завершення перевірки доброчесності Радою з етики кандидатів у члени Вищої ради правосуддя та відбір кандидатів до створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 3) посилення боротьби з корупцією і призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- 4) впорядкування законодавства про боротьбу з відмиванням грошей зі стандартами FATF;

-
- 5) запровадження “антиолігархічного закону”;
  - 6) реформування медіасфери шляхом ухвалення закону про ЗМІ та встановлення незалежного медіарегулятора;
  - 7) реформування законодавства про національні меншини і закріплення механізмів щодо його ефективного функціонування [3].

Після виконання вказаних вимог Україна буде повністю готовою для отримання довгоочікуваного членства в ЄС, яке передбачає досить складну процедуру отримання поважного статусу. Даний механізм не є визначеним виключно для нашої держави, тому ми можемо звернутися до досвіду сучасних країн-кандидатів (країни Західних Балкан) або до тих країн, які нещодавно пройшли самостійно цю процедуру (Хорватія). Саме для них порядок налічував 9 етапів, що включають подання заявки на членство, перевірку Єврокомісії на відповідність держави критеріям, надіслання країні «опитувальника» (questionnaire) з запитаннями про стан справ на національному рівні, надання відповідей країною-кандидатом, формулювання висновку Єврокомісії щодо результатів «опитувальника», визнання Європейською Радою державу кандидатом, проведення переговорів про вступ, надання консенсусом згоди на приєднання держави до ЄС [4]. Вже на сьогоднішній день ми можемо стверджувати, що перші процедурні стадії щодо вступу до ЄС саме України відбуваються набагато швидше, порівняно з багатьма іншими країнами. Наприклад, Сербія подала заявку на членство у грудні 2009 р. На підготовку опитувальника пішов майже рік, а перший варіант відповідей Белград надіслав до Брюсселя за 45 днів, у січні 2011 р. Звіт Єврокомісія із позитивним висновком затвердила лише в жовтні 2011 р., а в березні 2012-го Сербія отримала статус кандидата [5]. Натомість Україна подала заявку про вступ до ЄС 28 лютого 2022 року, а вже 1 березня 2022 року Європейський парламент рекомендував надати Україні статус країни-кандидата на вступ. Це свідчить про наявність певних переваг для нашої держави з огляду на військові дії з боку держави-агресора.

Підводячи підсумки, можемо відзначити, що Україна наразі цілеспрямовано наближається до отримання статусу члена Європейського Союзу, вже проходячи процедуру вступу і адаптуючи

національне законодавство відповідно до вимог, встановлених Єврокомісією. Навіть з урахуванням складної ситуації через військовий тероризм держава не зупиняє зусилля з метою закріплення офіційного союзництва і спрямування об'єднаних потенціалів щодо виконання спільних завдань. Євроінтеграція України допоможе вирішити багато ключових зовнішньополітичних питань, а також безпосередньо сприятиме відновленню довоєнного становища країни завдяки інвестиціям західних партнерів.

Література

1. Дудкевич В. І. Процес інтеграції України до Європейського Союзу в контексті суперечностей внутрішньоєвропейського розвитку. Політичне життя. 2021. № 1. с. 119–124.

2. European Commission – Statement by President von der Leyen on the Commission's opinions on the EU membership applications by Ukraine, Moldova and Georgia. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/s_tatement_22_3822/STATEMENT_22_3822_EN.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

3. European Commission – Opinion on the EU membership application by Ukraine. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/q_anda_22_3802/QANDA_22_3802_EN.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

4. Сидоренко С. Кандидатський максимум: як Єврокомісія планує просувати Україну до членства у ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/03/19/7136258/> (дата звернення: 11.04.2023).

2. Joining the EU. URL: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/joining-eu_en (дата звернення: 11.04.2023).